

TRAI TRUONG ONG LAM MAT LE MONG NGO

Vài hàng về đời sống dân sự:

Chào đời ngày 23 tháng 2 năm 1921 tại Nha Xá, Duy Tiên, Hà Nam, Bắc Việt.

Sinh trưởng trong một gia đình nền nếp, thân phụ và thúc phụ đều là lương y, nên sớm hấp thụ được tinh thần nhân ái, tôn trọng lễ nghĩa và am tường y thuật Đông phương, đặc biệt về khoa chỉ châm, một phương pháp châm cứu không dùng kim như thường thấy, mà chỉ dùng các đầu ngón tay hay y cụ để đâm vào các huyết đạo.

Lúc thiếu thời, đi học tại Duy Tiên, lớn lên, tiếp tục chương trình Trung học tại trường Bưởi-Chu Văn An (cùng lớp với Bác sĩ Trần Ngọc Ninh) cho đến khi thi đỗ bằng Trung Học (Diplome) và được bổ dụng làm giáo sư trường Đổ Hữu Vị, tục gọi là trường Hàng Than Hà Nội.

Năm 1947, lập gia đình, hiện có 11 con, 5 trai 6 gái, 3 cháu nội và 3 cháu ngoại.

Năm 1952 được lệnh gọi động viên đi học khóa 3 Sĩ Quan Trừ Bị Thủ Đức, ra trường với cấp bậc Chuẩn úy và thuyên chuyển đến cố đô Huế, phục vụ trong ngành Truyền Tin..

Năm 1956, giải ngũ với cấp bậc Trung úy, và được trở về ngành Giáo dục làm giáo sư tại trường Trung Học Hàm Nghi và sau đó làm Tổng Giám Thị trường Trung Học Nguyễn Tri Phương Huế.

Năm 1964, vì lý do sức khỏe, xin thuyên chuyển vào Sài Gòn, làm Tổng Giám Thị Trường Trung Học Hồ Ngọc Cẩn, Gia Định..

Năm 1976, nghỉ hưu, hành nghề châm cứu chữa bệnh miễn phí tại gia.

Năm 1990, sang đoàn tụ cùng gia đình tại Long Beach, California, Hoa Kỳ. Tiếp tục châm cứu miễn phí để giúp ích đồng hương cho đến ngày nay.

Về sinh hoạt Hướng Đạo:

Vì ham thích cuộc sống hợp quần, yêu mến thiên nhiên, lại có thói quen giúp đỡ tha nhân, trong thời gian còn cấp sách đến trường, đã gia nhập Tráng đoàn Quang Trung, Đạo Hà Nam, Hưng Yên, Bắc Việt, do Trường Hoàng Văn Quý, một giáo sư người Hà Tĩnh hướng dẫn. Tại đây, Trường Ngọ đã gặp được thầy giỏi bạn hiền để học hỏi và trau dồi kiến thức Hướng đạo. Trong thời gian còn là Tráng sinh, đã cùng với Tráng đoàn thực hiện nhiều công tác giúp ích và tham dự các trại HỌp Bạn Rừng Sặt, Bắc Ninh 1940, HỌp Bạn Tráng sinh Trường Yên, Hoa Lư, 1942, và nhiều trại họp bạn khác tại các tỉnh miền Bắc.

Tháng 7 năm 1944, thụ huấn khoá huấn luyện Bạch Mã Thiếu tại trại trường Tân Viên Sơn do Trường Hoàng Đạo Thúy làm khóa trưởng, và cũng trong năm này, tham dự trại HỌp bạn Tráng sinh Qua Châu (Thanh Hóa) do Liên hội Đông Dương tổ chức cho các Tráng đoàn miền Bắc.

Đơn vị HD đầu tiên Trường Ngọ điều khiển là Thiếu đoàn Mông Cổ, mang tên một vùng biển tại quê nhà. Sau một thời gian bị gián đoạn vì đời sống trong quân ngũ, đến năm 1956 được giải ngũ, mới tiếp tục sinh hoạt với đạo Thừa Thiên

Thoạt tiên, chưa ai hay biết vị Trường Bắc Kỳ, người hơi gầy, nước da ngăm ngăm đen, có tên rừng Ông Lám Mật là ai cả. Nhờ Trường Tôn Thất Đông mời vào trông nom Thiếu đoàn Trần Quốc Toàn, rồi chẳng bao lâu, thấy đơn vị này trở nên xuất sắc, mới nhận chân được tài năng đức độ của vị này.

Vốn là một nhà mô phạm, tánh tình điềm đạm, nói năng hoà nhã, có nhiều sáng kiến, lại thấm nhuần nguyên lý Hướng đạo và thong suốt phương pháp cầm đoàn, nên được toàn thể anh em huynh trưởng quý mến, bầu làm ủy viên ngành Thiếu Đạo. Thừa Thiên.

Trong bảy năm hoạt động HD tại Huế (1956 đến 1963), Trường Ngọ đã đem hết tài năng kinh nghiệm của mình truyền đạt cho lớp trưởng đàn em. Xưởng Thiếu họp, lúc nào cũng đông vui như hội với bài hát tiếng reo. Khi quyết định việc gì, thì trên nói dưới nghe, nhất hô bá ứng. Những buổi hội học về sách căn bản HD, hội luận về nghệ thuật cầm đoàn, và những buổi ôn luyện hay thực tập kỹ năng Hướng Đạo v.v... đã hấp dẫn được các Thiếu trưởng và giúp họ thăng tiến trong nghề Trưởng.

Vào những dịp Hè, ngành Thiếu Đạo có những khóa huấn luyện Đội trưởng, những trò chơi lớn để khuyến khích tinh thần thi đua toàn Đạo, đáng ghi nhớ là một cuộc đua xe đạp của hơn 300 thiếu sinh trong thành phố và một Trò chơi Lớn mang chủ đề "Thánh George giết khủng long". Trò chơi lớn này

tiếp diễn trong sáu tháng trời, đất chơi được trải rộng khắp các ngõ đường thành phố: trước lớp học, nơi sân trường, ngoài công viên, trên bến đò, trong rạp chóp bóng, bất cứ ở đâu và vào lúc nào cũng đều chơi được cả. Trò chơi hấp dẫn và sôi động đến nỗi Ty Công An thành phố phải đặt câu hỏi và mở cuộc điều tra, vì không biết các em Hướng đạo sinh đang làm những công việc bí mật gì?

Có một dạo, Thiếu đoàn An Tiêm khuyết đơn vị trưởng. Anh Thiếu trưởng phải lên đường nhập ngũ, đáp lời kêu gọi của núi sông. Trước tình thế khó khăn này, Trưởng xưởng ngành Thiếu Lê Mộng Ngọ đã quyết định giao đoàn lại cho anh Thiếu phó trông nom và đích thân đi làm phụ tá cho một cựu Đội Trưởng nhất của mình, được đề cử làm Quyền Thiếu trưởng, để giữ vững đơn vị này cho đến khi có trưởng đủ điều kiện phụ trách. Có thể nói, tất cả huynh trưởng và đoàn sinh Đạo Thừa Thiên đều kính mến và xem Trưởng Ngọ như một người anh lý tưởng để noi theo.

Ngành Thiếu Thừa Thiên chia tay với Tr. Ngọ 1964 tại Nam Giao

Năm 1958, Trưởng Ngọ tham dự Trại Tùng Nguyên Đà Lạt và được Trại trưởng Cung Giũ Nguyên trao Bằng Rừng ngành Thiếu cùng lúc với các Trưởng Tôn Thất Dương Vân, Mai Liệu, Nguyễn Xuân Long và Vũ Thanh Thông.

Năm 1959, được đề cử làm Thiếu trưởng Thiếu đoàn VN tham dự Trại Hạp Ban Thế Giới lần thứ 10 tại Makiling, Laguna, Phi Luật Tân.

Cũng trong năm này, vào dịp lễ Giáng Sinh, đã hướng dẫn phái đoàn Đạo Thừa Thiên từ Huế đáp xe lửa vào tham dự Trại Hạp Ban “Phục Hưng” tại Quốc gia lâm viên Trảng Bom, Biên Hòa.

Năm 1961, được mời đảm nhiệm Ủy viên Ngành Thiếu Bộ Tổng ủy viên HDVN..

Năm 1962, được mời làm Khóa trưởng khóa huấn luyện Bằng Rừng ngành Thiếu trại trường Tùng Nguyên Đà Lạt.

Năm 1963, Trại trưởng Cung Giũ Nguyên từ nhiệm, công tác huấn luyện bị đình trệ một thời gian. Năm 1966, thể theo đề nghị của Bộ Tổng ủy viên HDVN, Trại Trường Gilwell phong nhậm Tr. Trần

Điền làm DCC Tráng kiêm Trại trưởng Việt Nam. Tr. Lê Mộng Ngọ DCC Thiếu, và Tr. Lê Gia Mô DCC Kha, để phụ trách các khóa huấn luyện Bằng Rừng.

Cuối năm 1966, Trưởng Trần Điền rút lui, tân Tổng ủy viên Huỳnh Văn Diệp đề nghị Gilwell phong nhậm Trưởng Mai Liệu làm DCC Tráng kiêm Trại Trường Việt Nam.

Mùa Hè năm 1967, Hội nghị Trưởng huấn luyện tại trại trường Tùng Nguyên Đà Lạt, quyết định cải tổ Ngành Huấn Luyện Trưởng, chia thành 4 Miền huấn luyện, lập hội đồng DCC và soạn thảo quy chế HL, đồng thời phân quyền để các Đạo tổ chức các khoá Cơ Bản, các Châu tổ chức các khoá Dự Bị Bằng Rừng, các Miền huấn luyện tổ chức các khoá Bạch Mã; Ban huấn luyện quốc gia phụ trách các khóa Bằng Rừng và National Training Course.

Biên bản Hội Nghị huấn luyện còn chưa ráo mực, thì vào dịp đại hội đồng cuối năm 1967 tại Saigon, Trưởng Mai Liệu rút lui vì ông Hội trưởng không đồng ý với thể thức quản lý tài chánh tại trại trường Tùng Nguyên Đà Lạt. Hội đồng DCC được triệu tập để bầu cử tân Trại Trường. Trưởng Trần Điền, dù đang bận việc tại quốc hội, cũng thu xếp thì giờ đến tham dự buổi họp. Trước khi bỏ phiếu, Trưởng Điền nói: “Hội đồng DCC chọn ai thì người đó phải nhận, không được viện lý do sức khỏe để từ chối”, nói xong, cầm lá phiếu của mình bỏ cho Trưởng Lê Mộng Ngọ. Các DCC Lê Gia Mô, Nguyễn Tấn Định và Akela Leader Nguyễn Thúc Tuấn đều tín nhiệm Trưởng Ngọ làm Trại trưởng Việt Nam thay Trưởng Mai Liệu...

Thuyết giảng tại khóa huấn luyện

Bắt tay vào nhiệm vụ mới, công việc đầu tiên của Trưởng Ngọ là bổ nhiệm các DCC trưởng miền và thành lập 4 miền huấn luyện:

Miền I gồm có Châu Quảng Thừa và Châu Liên Quảng do Tr. Nguyễn Tấn Định Trưởng Miền. (Sau này, Tr. Định nhường lại cho Tr. Tôn Thất Đông) cùng một số phụ tá huấn luyện viên.

Miền II gồm các châu Trưởng Sơn Thượng và Trưởng Sơn Hạ do Tr. Phan Mạnh Lương Trưởng Miền cùng một số phụ tá huấn luyện viên.

Miền III gồm có châu Saigon, Gia Định, Bình Triệu, Đông Sơn. do Tr.Vũ Thanh Thông Trưởng Miền cùng một số phụ tá huấn luyện viên.

Miền IV gồm có Châu Tiền Giang và Châu Hậu Giang do Tr. Nguyễn Xuân Long Trưởng Miền cùng một số phụ tá huấn luyện viên.

Với Trại trưởng John Thurman tại Cholbury Thai Lan 1967

Để quán triệt vai trò của một Trại trưởng quốc gia, năm 1967, Trưởng Ngọ được Hội cử sang Thái Lan quan sát khóa huấn luyện ITTC (International Training The Team Course) tại Trại trưởng Cholburi và đến năm 1968, đã cùng các Trưởng Phan Thanh Hy, Huỳnh Văn Diệp sang tham dự Hội Nghị HĐTĐG tại Seoul Đại Hàn. Nơi đây, Trưởng Ngọ đã gặp gỡ các Trưởng cao cấp HĐ Nhật Bản và HĐ Đại Hàn để nói lên tinh thần hòa giải do B-P đề xướng và ước mong hai dân tộc sẽ xóa bỏ được mối cựu thù..

Năm 1970, gửi 2 Trưởng Trần Tiến Huyền và Nguyễn Quang Minh sang tham dự khóa ITC tại Tân Tây Lan

Nhằm tiết kiệm ngân quỹ trong việc gửi huynh trưởng đi thụ huấn ở nước ngoài, tháng 6 năm 1971, Tr. Ngọ triệu tập Hội nghị Huấn Luyện lần thứ nhì tại Thủ Đức, và ngay sau đó, khai mạc khóa Ist National Training Course do mình làm khóa trưởng với sự giúp đỡ của Trưởng James Neric (người Philippines) thuộc Vùng Hướng Đạo ÁC/TBD.

Năm 1973, gửi thêm 2 Trưởng Trần Trung Hợp và Nguyễn Đăng Lập sang thụ huấn khóa ITTC tại Yama Nakako City Nhật Bản.

Trong sáu năm đảm nhiệm vai trò Trại trưởng Việt Nam (1967-1973), các khóa huấn luyện Bằng Rừng đều mở liên tục, Trưởng Ngọ còn đi khắp 4 Miền để giúp tổ chức các khóa huấn luyện cấp Dự Bị và Bạch Mã.

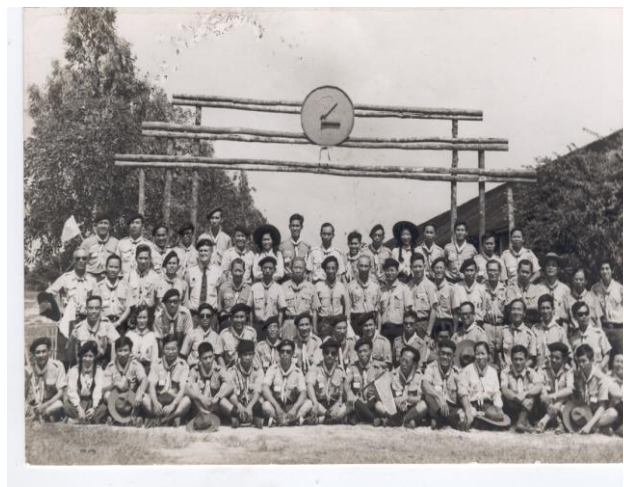
Trong cuộc bầu cử lại chức vụ Trại trưởng vào cuối năm 1973 tại Saigon, lần đầu tiên, số phiếu hai Trưởng Lê Mộng Ngọ và Mai Liệu đều đồng nhau. Lần thứ hai, kết quả vẫn như trước. Đến lần thứ ba, vì thấy không khí quá căng thẳng, và để tránh tình trạng bất hòa chia rẽ gây hậu quả không tốt cho

phong trào, Trưởng Ngọ cầm lá phiếu của mình bỏ cho Trưởng Mai Liệu.

Hành động quân tử đầy HĐ tính này, làm cho Trưởng Tôn Thất Đông giận hờn Trưởng Ngọ suốt nửa năm không trò chuyện. Nhưng đối với Trưởng Ngọ thì việc đó chẳng quan trọng gì. Đã có lần Trưởng cho tôi xem cuốn sổ tay có chép một câu bằng mực đỏ: *"muốn được hạnh phúc, thì phải hóa giải mọi đối tượng quanh mình, kể cả cha mẹ, anh em, bạn bè và vợ con mình nữa"*. Trưởng cũng thường nói: *"Thùy cường xà hiệp, Đáo tắc thoái"* (Nước lớn thời rần tới-Đền thì phải đi) Có đến thì có đi mới đúng lẽ biến dịch...

Từ khi sang định cư tại Hoa Kỳ, hàng ngày, Trưởng Ngọ chỉ dùng thì giờ để nghiên cứu y thuật và chăm cứu trị bệnh miễn phí cho đồng hương. Ngoài ra còn lập nhóm "Nghiên cứu Chỉ Châm Liệu Pháp" với khoảng 20 vị lương y, hội họp vào chiều thứ Sáu hàng tuần tại nhà, để trao đổi kinh nghiệm và học hỏi lẫn nhau về cách định bệnh, chữa bệnh.

Có một hôm, tôi ghé lại thăm, gặp lúc Trưởng đang chăm cứu cho một bệnh nhân bị bán thân bất toại, trông rất mệt nhọc, nhưng trên môi vẫn giữ nụ cười hiền hậu. Sau khi bệnh nhân ra về, ngồi uống nước nói chuyện với tôi, Trưởng bảo: Đáng ra, tôi nghĩ đã lâu rồi, nhưng vì nhớ đến câu nói của Baden-Powell; *"hãy để lại cho thế giới này một chút gì tốt đẹp hơn so với lúc anh mới chào đời"*, nên đến tuổi này, tôi vẫn còn cặm cụi hành nghề châm cứu.

Khoá Ist National Training Course 1970

Tháng 8 năm 2000, nhân dịp trại Họp Bạn kỷ niệm 70 năm HĐVN tại San José, HĐTƯ đã quyết định trao tặng Trưởng Ngọ phần thưởng cao quý nhất của HĐVN: Bắc Đẩu Huân Chương.

Phong Trào Hướng Đạo Việt Nam tuy không có một cấp lãnh đạo lừng danh như Trưởng Jejomar C Binay, Phó Tổng Thống Philippines, nhưng có được một vị Trại Trưởng tài năng đức độ như Trưởng Lê Mộng Ngọ, chúng ta cũng có thể lấy đó để hãnh diện với mọi người..

**Cọc Gia Lai
Tôn Thất Hy**